

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A FŐISKOLAI MAGYAR IRODALMI TÁRSASÁG.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, collegium.</p> <p>Megjelenik havonként kétszer.</p>	<p>Felelős szerkesztő: MARJAY GÉZA.</p> <p>Szerkesztőtársai: H. Nagy Jenő, Szabó István.</p> <p>Kiadóhivatali főnök: Miklóssy Sándor.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK:</p> <p>Egész évre 5 korona. Fél évre 2 kor. 50 fill.</p> <p>Ifjusági egyesületeknek 4 korona. Főiskolai hallgatóknak 3 korona.</p> <p>Egyes szám ára: 40 fillér.</p>
---	--	---

Az ötvenedik év küszöbén.

Félszázad határkövénel megilletődve állok, félszázad alkonyulatán ihletett szívvel köszöntöm az olvasót.

Köszöntelek téged örökifjuság! Nagyszívű, lángoló lelkű elődöknek szellemi örökösét. Köszöntelek igaz szeretettel s kérlek nemes bizalommal: nyisd meg lelkedet e lap előtt, melynek fekete betűi közül apáid szent lelkesedése, minden nagyért, nemesért, igazért dobogó szíve szól feléd.

Hiába mondják nekem, hogy a mai ifjúságból kiveszett minden eszményiség, hogy képtelen az alkotó munkára: — „Csak sast nemzenek a sasok!”

Köszöntöm lapunk pártfogóit s kérem, támogassanak bennünket továbbra is. Hiszen e lap minden sora arról a boldog időről beszél, mikor még ifjonti szívvel álmodozták a jövőnek káprázatos álmait.

Ez a lap mindig hű tüköre volt az ifjúság nemes törekvéseinek, ideális lelke minden fellángolásának. Aki a betűk mögött a lelket keresi, aki mélyrelátó szemmel figyeli e lap hasábjain a természetszerű fejlődés törvényét, az csodaszép dolgokat olvas a sorok között. Látja a homályból lassan-lassan kibontakozó öntudatot, az egyre tisztuló eszméket, az egyre tökéletesedő formaérzékét. Nagy, nemes hivatást töltött be e lap félszázadon keresztül, sokkal nagyobb, magasabbat, mint bárki gondolná. Ellenállhatatlan vágyódást érzek arra, hogy e lap küzdelemben gazdag, gyönyörű szép multját ecseteljem.

De ezt a gyönyörűséges munkát akkorra hagyom, mikor a jubileumi számban a „Fő-

iskolai Lapok“ részletes történelmét a Gondviselés segédelmével megírandom.

Szerkesztői programomat ebben foglalhatom össze: munka, szünetlen szorgalmas munka! Méltó akarok maradni a mult-hoz. Ugyanaz az önzetlen, őszinte lelkesedés adja kezembe a tollat, mely félszázadon át lobogó lánggal égett e lap hasábjain, de a multat csak úgy becsüljük meg igazán, ha azt a jövő fejlődés alapjává tesszük. Épen azért kiváló gondom lesz arra, hogy idejét mult ósdi hangok meg ne zavarják az igazi előre törekvés, a haladás szárnycsapásainak összhangját.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy nagy bizakodással, hatalmas, nagy, modern eszméssel az eget akarjuk megostromolni, hanem csak azt, hogy egy-egy új hanggal, új eszmével is találkozunk majd az olvasó e lapban.

Lehet, hogy az úttörő gondolatok nem mindig találják meg a helyes kifejezési alapot, hogy az eszme és forma harca homályos határozatlanságot szül, ámde: nemo nascitur doctus. Nem is lesz nagy igénye az e téren kifejtett szerény munkánknak, csak az, hogy belopjuk az ifjúság lelkébe a haladás, az előre törekvés nagy eszméjének magvát; ha ez sikerül, akkor tiszta lelkiismerettel állunk majdan félre s adjuk át a munkateret a jövő nemzedéknek, egy darab kővel mi is hozzájárulunk a jövő sziklaszilárd, hatalmas alkotmányának megépítéséhez.

Mint mondtam, nagy igénye nincsen e lapnak. Fejledező ifjak szárnypróbálgatásai keresik itt az utat a tökéletesedés felé.

Éppen azért szeretettel kérem mindazokat, kik nemes munkakedvet és tehetséget éreznek magukban, keressék fel e lapot írá-

saikkal. Megértésre, méltánylásra talál nálunk minden igaz törekvés.

Teremtsünk élénk szellemi életet saját jövődönk jól felfogott érdekében! Dolgozunk vállvetve, életképes, nemes ideálokért.

Legyünk idealisták, de idealizmusunkat hassa át a való élet igazsága s az a céltudatosság, mely minden jogosult küzdelemnek egyedüli normája: erős, egészséges, erkölcsiségre törekvő szellem az életben, társadalomban, irodalomban egyaránt.

Munkára hivlak benneteket, gyönyörűséges munkára!

Jertek, sorakozzatok a vihartépett, büszke, diadallal lengő lobogó alá.

Egy félszázadot dicsőséggel lezárni, a másiknak szilárd alapot teremteni fenségesen szép hivatás.

Debreczen, 1907 okt. 10.

Marjay Géza,
felelős szerkesztő.

Uj feladatok.

Igen, ilyenek is vannak. És amikor felvetem a kérdést, látom sokak kérdő tekintetét: mik is azok az új feladatok és miben állanak e feladatok?

Előre kell bocsátanom, hogy nem holmi haszontalanságok tömegével állok elő. Ezek a feladatok nem is akadémiai életünk külsőségeire, hanem inkább egyéni, belső életünkre vonatkoznak.

Egyáltalában nem új körök alapításáról szólok tehát, amit az akadémiai ifjúság egy részének organuma, a „Közlöny“ már megpengetett. Lerombolása, megsemmisítése a réginek, amely alapjában jó, új alakítása, ami be nem válik: célhoz nem vezet. Semmiesetre sem új körök alakításáról, melyek ifjúsági életünkben úgy felburjánzottak és erőnket szétforgácsolják, mert azok az ifjúsági egyletek, ha egyrészt nagy szolgálatokat tesznek egyeseknek, kivételeknek — tehetségük kifejtésére munkatér biztosítása által — más részről káros hatásuk abban a tekintetben, hogy céltalan kapaszkodóknak nyitnak teret és az amugy is fokozott mértékben egyesekben meglévő önértéket joga-

sulatlanul, sőt káros hatással fokozzák. Hogy pedig az „Akadémiai-kör“ kérdésére is kitérjek kissé: ez a kör megvan! Csak más a címe. Ezt a címet kell megváltoztatni. A FTOE helyett ezt kell kiírni az ajtó fölé és az alapszabályok homlokára „Akadémiai-kör“, és minden rendben van. Tehát ami megvan: azt nem kell alapítani, radikális átalakítást hiába szeretnénk, alig végezhetünk. Mik legyenek az új feladatok? Mint eddig, impozáns ünnepélyek rendezése, amelyekre behozzuk a vendéget sippal, dobbal? Legyünk őszinték. A múltból, az ifjúsági élet forgatagában való szereplésünk tapasztalataiból tisztán vonhatunk le egy tanulságot, hogy a mi ünnepeink sem egyebek, mint országszerte mindenütt: pillanatnyi fellángolás, anélkül, hogy ez a láng látást adna szemünknek betekinteni, előrelátni a jövőbe.

Mik tehát a mi új feladataink? *Megismerés!* Megismerése új idők hajnalhasadásának. Megismerése a társadalom elavult korlátai rombahullásának és új keretek kialakulásának. *Megismerése mindeneke előtt annak, hogy az a tudás, amelyet nekünk adott a család, az iskola, az élet, szóval egész környezetünk: az a tudás sok tekintetben humbug.* Tudom, hogy erről meggyőződni és meggyőzni másokat roppant nehéz, talán legnehezebb, mert — jóllehet, már nem minden vonalon, de még sok mindenben — a tekintélyek, ez agyaglábu kolosszusok korát éljük s ledönteni e kolosszusokat ma még nagyon bajos. Példáért nem megyünk messzire. Itt vagyunk, benne élünk a keresztyénységben s ennek jó része ugy-e felemelt fővel hirdeti a gondolat szabadságát és a kritikának minden vonalon teljes jogosultságát s ezt gyakorolja is. Azonban lássuk csak hogyan? Egy nagy magaslatra helyezkedik: a történelmi kritika magaslatára és filozófiai kutatások eredményeképpen kimondja, hogy minden rajta kívül álló vallásrendszer nem egyéb, mint az emberlélek hosszú időn át kialakult költészete.

Meri még az ugynevezett ó-szövetséget is ez alá a kifejezés alá fogni „héber irodalom, ó-szövetségi költészet“ s mikor a maga hitrendszerének, a keresztyénségnek a

határvonalához ér, leszáll a történelmi kritika magaslatáról és nem mer a kritika bonckésével nyulni a maga hitrendszeréhez, az „nebáncsvirág”. Kérdés tehát, hogy a gondolatszabadság megtestesülésének hirdett és hitt ilyen keresztyénség -- meg kell jegyeznünk, hogy itt a kath. és orthodox protestantizmusról van szó, nem pedig a modern, racionális keresztyénségről, — kérdés mondom, hogy igazán szabadgondolkodó és kritikát egyetemesen gyakorló-é? Feleletünk: nem! Tehát az a tekintély, amelyet követel magának, jogos-é? Nem felelek. Csak azt mondom, hogy a mi feladatunk: megismerés!

Azt mondtam fennebb, hogy az a tudás, amelyet nekünk a család, az iskola, a társadalom, az élet, szóval egész környezetünk adott, sok tekintetben humbug. Hát vizsgáljuk csak meg, mit adott nekünk a középiskola? Egyenesen, minden kertelés nélkül kimondhatjuk: egy rakás hazugságot, a tévedések nagy labirintusát. Elfogadtatott velünk igazságul felállított tételeket, amiket körülvelt mesterséges bástyák tömegével, hogy meg ne dőljenek s mikor lassanként közeledünk a szellemi nagykorúság felé, omlanak lefelé ezek a bástyák tételestől: borzadva reng meg bele a lelkünk. Arra tanított többek között a középiskola, hogy mi nagy, hatalmas, gazdag, kultur-nép vagyunk, olyan hatalmas gócpont, hogy körülöttünk forog a világ. Mondjátok csak, hol van a nagyságunk? Nagyságról csak annál a nemzetnél lehet szó, amely egyetemes emberboldogító intézményeivel, jövőrekiható alkotásaival nyult bele a fejlődés nagy menetébe s a nagy egyetemesnek kulturális haladásában nemcsak része volt, hanem ez egyetemes kulturára rá is nyomta a maga egyéniségének karakterisztikus bélyegét. Mondjátok meg, hol van a hatalmunk? Katonáink piramisba rakott fegyvertömegében, vagy szellemi kincsünk annyi könny- és vérerejtekkel összehordott garmadájában? Mondhatom nektek, hogy egyikben sem. Hol van a gazdagságunk? Az arisztokrácia és az egyház kötött birtokainak milliányi holdjában? A csak kiváltságra születettek nem fogják soha meg-

sokszorozni a nemzeti vagyont, akik pedig megszokszoroznák, azok nagy tömege egy új világban van már s kisirt szemmel, igába tört vállal és átkotintó ököllel fordulnak a felé a föld felé, amely felitta elhullatott vérerejteküket, de amely nem adott nekik se jogot, se kenyeret, csak életet, amelyet nem kértek és baromi sorsot, amelyet nem tűrt el emberméltóságuk.

Azt is hirdette hazug alakoskodással nektek a középiskola, hogy a kulturnépek között az elsők között vagyunk. De azt nem definialta előttetek, milyen nép az a kulturnép, azt nem mondotta meg, hogy erre a névre csak az a nép számíthat, amelynek minden rétege felért már olyan magaslatig, hogy lélekzhetik a tudás tiszta atmoszférájából; de ahol csak két elem van: tudós és tudatlan, amott néhány szálfá, emitt pedig a sötétség nagy rengetege s a középosztályok járnak a tévedések egymásbavesző utain: ott a kultúra nem lehet nagy és igazi kultúra. És lám a külföld nem is ismer sem intézményeinkben, sem fejlődésünkben, sem nemzeti törekvéseinkben tisztán. És miért, anyagi és szellemi erőnkért apró célokért forgácsoljuk szét, nincs ki belenevelje az egymást követő nemzedékeket a nagy egészért, a nemzetért való nagy célokra vezető munkába.

Az egyén érvényesülni akarása megmételtyezte bizony a társadalom összműködő erejét s akármerre tekintünk, nem látunk más megoldást, mint az új kor kardja lesujtását és kettévágását a mai társadalom rútul összebogozott gordiuszicsomójának. Elsatnyultunk, hogyan és mennyire... Nemcsak szellemileg, de fizikailag, testileg is. A mulasztást sok időre sikerül helyrehozni; a kárt, amit testi fejlettségünk elhanyagolása hozott: sohse! Az állam kiterjeszti ugyan gondját a közvetlen felügyelete alá tartozó középiskolákra és egyetemekre, de az amugy is szegény felekezeti iskolák kiesnek a számításból. Itt van a mi sportegyesületünk. Diadallal verte el mostanában az országnak csaknem minden számottevő atlétáját, elhozta egyik atlétája a nagy államdíjat, de segélyt a szervezkedéshez és a felszereléshez sem az iskola, sem az állam nem ad.

*Te csöndes, puszta erdő!
Haldokló, néma rengeteg!
Temesd el hulló lombjaiddal
Az én sok szép reményemet!*

Szabó István.

Emlékezés október 6-ra.

Tavasza volt egyszer . . . mámorító, vérpezsdítő tavasz! Tüzzróza égett az arcokon, lázadó, vészes fény a szemekben . . .

Volt egyszer egy nemzet, azt mondták róla, hogy szittyá vér pezseg az ereiben . . . És ez a szittyá nép, ez a szilaj nép századok óta fetrengett a porban . . . Fölötte diadalittasan ragyogott a félhold s kaján örömmel vijjogott a gyűlöletes kétfejű sas. A nép, az istenadta nép? A páriák szomorú bárgyúságával vonszolta a jármot, melyet régiekben megrögzött urai raktak nyakába, azok az urak, kik félhold ragyogását, török jármot, német nyögőt, török szolgátságot, német lakájságot, nemzeti büszkeségük minden arculcsapását kiállották, — az arcokba csapott szennyet letörölték és vigasztalást nyomorult jobbagyaik nyúzásában kerestek.

És jött a tavasz . . . valami új hang zúgott a levegőben s részegítette meg mámorító lehelletével a lelkeket.

A nagy halott megmozdult . . . bámulva csodálta, mint zúg körülötte az élet, mint zúgnak el felette a hosszú, ósdi századok, végső tusát küzdve egy új, nagy, ismeretlen Ezzével. — Még egyet nyújtózott, aztán talpra ugrott. És szerte e hazában zengte ember, erdő, mező, hegyorom, patak, csermely, folyó és harsogta a levegő a próféta izzó szózatát:

»Lesz még egyszer ünnep e világon!«

*

És lett ünnep . . . olyan, hogy az ég is vérkönnyeket sirt bele! . . .

*

Visszaemlékezni a multra, megidézni a nagy idők nagy szellemeit, lelkünkbe szívni azoknak nagy eszméit: gyönyörűséges dolog.

Leszállani a múlt tengerének mélységeibe, közvetlenül szemlélni a történelmet mozgató viharos örvényeket: egyik legtanulságosabb élvezete a buvárnak. De amennyi gyönyörűséget, éppen annyi kínos keservet, gyötrelmes csalódást is szerez.

Látjuk a főséges Ideált, amint külső ékeségeitől megfosztva, szánalmas csontvázzá aljasodik!

Látjuk a hitet, szeretetet, erényt, becsületet s mindent, mi szép, mi jó: undok posványba taposva.

S látjuk az Igazság szent arcát vérrel bemocskolva, bajnokait megkövezve, keresztre feszítve.

És látjuk, hogy az emberiség egész történelme vérengző csaták véres-könnyes sorozata; indító okuk pedig a hatalom sóvárgása, a rút önzés, meghasonlás és testvéri viszály sátáni szelleme.

Óh! keserű csalódással fordul el a bűvár a szennyes indulatok sötéten kavargó káoszától s esengve kutat a fölemelő, a vigasztaló után.

De hajh! hiába. Ahol fölvilan a szeme, lángragyul a lelke egyes ember, egyes nemzet égostromló, titáni küzdelmein, melyeket az Igazság, a Szabadság szent nevében küzd meg, mikor már-már győzelmi hozsánnára zendül az Igazság fenséges diadalán: ime a sötét homályból kaján örömmel csap le a fekete reakció!...

*

Minden évben egyszer összegyűlünk itt, e helyen. Komoly az arcunk, szomorúság üli meg a lelkünket s itt-ott egy-egy könny is csillog a szemekben. És mélán elborongunk s multba néző, révedező szemekkel gyászolunk . . .

Valahányszor látom e napon a bánatosan csillogó könnyeket, az arcokon elterülő búskomor szomorúságot, mikor látom ezt a népet, mely fásult egykedvűséggel törődik be, hogy amikor multjába száll vissza, mindig csak temetgessen, csak gyászoljon: mindannyiszor éles fájdalom járja át a sziveinet és úgy tetszik, mintha sárgult, száraz falevelek hullanának, peregnének reá s halotti lepellel vonnák be azt a népet, mely még mindig a multban, a multnak él s nem látja a körülötte tomboló jelent s nem gondol a kétséges jövőre. Csak temetget, csak gyászolgat s álmodozó szemekkel egyszer csak sirjába botlik.

Igen! nekünk gyászolnunk kell, mikor kegyelettel emlékezünk vértanuinkra; gyászolnunk kell, de nem tétlen fatalizmussal, hanem más módon!

Ha szívünk minden csöpp vérével, lelkünk minden lelkesedésével lángolunk ama nagy ideákért, melyekért martirjaink eget ostromló harcaikat harcolták s amelyekért meg is haltak: akkor gyászolunk igazán!

Romantika.

Fölöttem nyájas, tiszta nyári égbolt,
A csillag fénye bágyadtan rezeg...
Megüli néma, hűvös, álmatag csönd
A rónaságot és a réteket...

Keresztek alján édes áriákat
A kis pacsirta és a fűj dalol;
Távol homályban pásztortűz világlik
S kolompok búgnak messze, valahol...

A misztikus csönd néma bágyadása
Rászáll szívemre lassan, csendesen;
És lágy melódiába olvad össze
A sok szibongó, fájó érzelem...

A végtelen nagy néma rónaságon
Óh, minden oly szép, oly fölemelő!
A szertesszálló édes illatárban
Körüllegess hatalmas Őserdő...

Óh, puszta, puszta, te vagy a szerelmem!
A lelkem lángragyulva átölel;
S romantikád elandalítja szívem
A mult borongó, bus emlékivel...

Látom száguldni hetyke paripákon
A puszta büsöke, szittyá emberét;
És drága, édes, szent melódiát hord
A szellő szárnya messze, szertessét...

Az esti szellő im hűvösre válik
És borszongás fut át a testemen;
A látomások messze, ködbe tűntek
És újra itt a sord, rideg jelen...

A kolompzóból bús halálharang less,
A pásztortűzből égő áldozat;
Mely égfelé vissz sirva és jajongva
Vad átkokat és bús sirámokat!

A szent dalok, hajh! sord viharba csapnak!
A dús szívét fagyasztva járja át!
Lásárook serge vést sikoltva sűgja
Az eljövendő harcok himnuszát! ..

Romantika! ez a halálharangod!
A rónaság sem az már, ami volt...
Hol más az ember, más a nóta is:
A szent poézis vig dala kiholt.

Csak néha-néha egy-egy bús poéta,
Ha sebszi szívét e rideg világ:
Bolyong el mélán mult idők ködében
S keres, de hajh! oly nagy ritkán talál
Egy kis romantikát!

Marjay Géza.

Progresszió vagy dekadencia?

(Egy kis fotográfia a modern irodalmi irányzatról.)

Mielőtt felvetett kérdésem részletezéséhez fognék, nem tagadom, bizonyos kételkedés és ingadozás vesz rajtam erőt: nem fogok-é idő multával magam is ama „bűnösök“ és „betegek“ spítáljába kerülni, akiket én ugyan betegségükből ki nem gyógyíthatok, nem is akarok, de bűneikért kemény kérdés alá veszem őket.

Mert mikor e kérdés bővebb kifejtésébe, vagyis inkább csak fölszines érintésébe akarok bocsátkozni, úgy érzem magamat, hogy egyenes uton emez érzetnek nevet sem tudok adni...

Mintha egy veszélyes viharokban és önfelelt állapotba ringató szépségekben váltakozó nagy tenger fővényes partján sétálgatva, azt venném észre, hogy a víz mélyéből időnként elő-elő ütök ülönös, idegennek tetsző fejét egy már többször látott, de egészen még nem ismert állat, amelyről nem tudunk ítéletet mondani, épen azért, mert nem tudjuk róla, hogy vajjon szirén-e, mely énekével gyönyörök lakává varázsolja a parti vidéket, vagy pedig hidra, amely undor fészket változtat a fővényes partból s dögvészessé teszi a levegőt a vízből kivonszolt döggállatok rothatag hullái által?

Szolgáljon ez a különösszerű hasonlat amaz új irodalmi irány megvilágítására, mely hazánkban, közelebbről irodalmunkban egy pár esztendő alatt óriási teret hódított, nem ugyan a poéták meggyőződésszerű ujjirányu alkotásai, mint inkább a poémaköteteket kritika alá vevő szép-irodalmi s napilapok régieket illető szidalmi és emezeket dicsérő himnuszai segítségével.

Nem tagadhatom, hogy ez az általam „jelzőkből álló költészet“-nek keresztelt poézis szép és gyönyörködtető, sajnos, azonban nem minden esetben, mert hiszen néha olvashatunk olyan poémákat, melyeket undorral dobna el magától minden épizlésü ember, éppen a benne látott vadabbnál vadabb, undorító jelzők s rikitó szavak, érthetetlen kifejezések miatt, ha a kíván-

csiség nem ösztökélné, hogy egészen végig olvassa ezt a papagály színű tarka költeményt, amelynek csak a tolla szép, de a hangja siketítő, a hús pedig bűdös.

Nem is tudom hirtelen mihez hasonlítsam ez új irányzat bejövetelét. Keleti pestishez, mely akadálytalanul tör át minden vézskorlátot, vagy hajnali nap-sugárhoz, mely talán mert melegebb, vagy szokatlanabb színalkatokból áll, új exotikus virágokat fakasztgat. Talán ez utóbbihoz inkább, avval a kikötéssel, miszerint baj, hogy emez exotikus virágok némelyikének kelyhében hozzájuk hasonlatos exotikus férgék rejtőzködnek.

Beaudlaire volt talán e dakadenciális poézis megteremtője, aki amilyen gyönyörűséges költeményeket alkotott eleinte színeiben és számaiban szokatlan jelzős irányzata kezdetén, ép oly undorítóakat teremtett később, amikor a mindig fűszerebbet követelő francia izlésnek már nem volt szép az esztétikus és nem volt a jó eléggé élvezetes.

Nagyon tévednek tehát az Ady hadseregébe tartozó hadnagyok és tizedesek, akik azt hiszik, hogy csak úgy alkothatnak szépet (és jót ez irányzat követői gyanánt,) ha lantjaik hurját előbb bekenik vérrel, gennyel és sárral, pengetésre használt ujjaik hegyét pedig keserű epével, ha szemüket tizenhét színű fátyollal kötözik be s füleikbe mérges hangyát tesznek, melynek motoszkálása különös hangokat hallat a hetedik mennyországban kéjlegőkkel.

Mondom, nagyon tévednek, mert csak úgy volna szép és érdekes az e fajta költemény, ha egészséges szem és fül utján szereznék ismereteiket s ha lantjok hurját geny helyett inkább a rózsa levében fűrésztgetnék.

De még másban is tévednek Beaudlaire hibás uton járó epigonjai. Mert Beaudlaire csaknem kizárólagosan festő és leíró költeményeit tömitette jelzőkkel, és ezt ép érzéssel tette akkor is, amikor „La mère“ című gyönyörű költeményét alkotta s akkor is, amikor poézise undorítóvá vált a feldolgozott, beteges agyra

valló tárgyai miatt. Igen, helyes uton járt ő és utólérhetetlenül nagy volt e tekintetben, mert festeni és szemléltetni akart s halálát közvetlen megelőző alkotásai; bármily rutak és undorítók is mint költemények, de mint festmények igazak, szépek és természetesek voltak.

A mi magyar reformáló poétáink azonban csaknem kivétel nélkül lírikusok s közvetlen érzelmeket énekelnek, melyekhez épügy nem illik a sok színes és erőltetett jelző, mint a mezitelen dél-afrikai benszülött fejére a cylinder kalap.

De hiszen az érzelmeket talán nem is lehet színekkel adni vissza! Legkevésbé pedig olyan színekkel, amelyek a valóságban ha léteznek is, de nem igen tünetkeznek s így bármi célra használják is, kevésbé szemléltetnek, mint amennyire íróik akarnák.

E képen a mi feldicsért, új poétáink inkább festők és muzikusok, mint poéták.

S ugyan mit gondolnak ők a poézis rendeltetéséről? Leszidják és megvetik mind azt, ami jó, mert régi s kárhóztosan emlegetik a régi klasszikusokat; a kritikusok pedig megfojtogatják rendre azokat a poétákat, kik inkább ezek, mint festők vagy muzikusok.

És vajjon elérhetőnek vélik e képen a költői rendeltetés célját? Hiszen — bármennyire szidalmazzák is a régi, de még most is követett nagyokat, kiket a palotától le a kunyhóig minden ember élvezett, mert meg is értett — az ő poémáik megértésére meglehetősen intelligencia szükséges, s e képen a köznépek lelkét teljesen elzárják magoktól, pedig talán ezeknek volna legnagyobb szükségök a szellemileg való nevelésre! De nemcsak az alsó réteget teszik résztelenné a poézis élvezetében, hanem még talán a műveltebb osztályhoz tartozó nagy tömegeket is, kik élvezet végett vesznek kezükbe egy-egy verskötetet, nem pedig azért, hogy négy-szer-öt-ször olvassanak végig minden egyes strófát, hogy megértsék azt, amit a költő mondani akar. S néha még az is megesik, hogy ez esetben is sötét marad előttük a betű és nem értenek belőle semmit.

Azt meg épen ügyetlenségnek tartom mindenféle nagyhangu dicséret dacára is, hogy egyes újabb poétánk, eltekintve a poéma tárgyától, hangjától, mindenétől, egyszerűen begyömöszöli gondolatait egy szonett formába, melynek kötött volta sokszor utját vágja a költő kifejezettségének és világosságának is — eltekintve attól, hogy ezek a modern szonettek száz közül kilencvenkilenc esetben nélkülözik a szonett feltételeit...

És mimódon lehet Beaudlairé-t Stechettiivel és Carduccival egyeztetni? Hát ezt ki fogja megmagyarázni nekünk?

Avagy nem elég, hogy a Beaudlaire szellemi öröksége folytán poétáink minden egyes főnév mellé négy-öt tagu jelző-testőr kíséretet állítanak, hanem ezeket a jelzőket okvetlenül szonett-formába kell fojtani csak azért, mert Stechetti és Carducci a szonettírás fejedelmei voltak? ..

S még ha legalább simulékonyak és egészségesek volnának azok a bizarr jelzők! De mikor azt olvasom egyik-másik poétánál, hogy a „gordonka lilaszinü hangja“ és az „opálos fényü zene“, megémelyedem és kárhoztatom a mintaadó nagy bizarr angolt, Wildet is, aki tizenhárom évvel ezelőtt irt egyik darabjában a „harsonák piros hangja“ kifejezésével példát mutatott hasonlók megírására a későbbi, minden judicium nélkül alkotó poétapiktoroknak!

S vajjon mennyiben van szükség a jelzők hadseregére egy-egy vers megírásánál? Azt hiszem, íróik magok sem tudnak rá megfelelni. Mert csak kifejezéseik, gondolataik erőtlenségét árulják el ezzel a jelzőtömörítéssel, kipótolni akarván velök az ürt, melynek kitöltésére agyukban nincs egyszerűbb, de nagyobbat jelentő fogalom!

Ime, itt Debreczenben, sőt még közelebb, a vén kollégiumban van egy fiatal poéta, kinek nevét már szerte ismerik babérkoszoruzott alkotásai révén. Ez nem alkalmaz csak legföllebb egy jelzőt egy főnév kíséretéül, de ez az egyetlen jelző gyakran ágyugolyó számba megy az Ady tábornok hadseregébe tartozó katonák

apró galambserélhez hasonlítható, nagy sokaságu jelzőihez képest és ennek a poétának — ki utolsó izéig erős magyar, kinek szavában benne van minden, ami a magyart jellemzi: erő, tűz, dac és rettenthetetlen bátorság, szelidség, nemes büszkeség, szeretet és izzó gyűlölet; ennek a poétának, akit én bámulok és csodálok, mert benne látom még betüiben is az alföldi magyar izmos nyakon ülő dacos, okos, büszke fejét; ennek a poétának, akit ideálomnak választottam, akinek tollából lesem a szavakat, akit nem adnék oda az Ady táborának minden cifra, érdemjeles hadfiáért, ennek a poétának sok olyan sora van, melyből egyetlen egy jelző nélkül is többet mond, mint amazokból egy egész kötet! És azért mégis poéta, mégis új és igazán magyar! Az én szememben eltörpül mellette a jelzők összes trubadurja, mint sziklaszáli fenyő mellett a földre lapult futóka indája. S ha módomban állana, szívesebben irnám alá egy poémája alá a nevemet, — melyre kárhoztató ítélet zugott az „Uj“-ak tüdejéből, mint emezeknek minden dicsérettel elhalmozott összes kötetének!...

Sajnálatos, hogy a modern kritika „megtürt“, „kiátkozott“, „megunt“ jelzőkkel illeti az Arany Jánosok, Tompák és Petőfik költészeti irányát. E mellett dicsőhimnuszokat zeng a legselejtesebb kötet szerzőjének, ha az a kötet lehetetlen összetételeket, bizarr képeket és pompázó jelző csoportokat tud felmutatni!

Hát aki irt, aki most ir és ezután írni fog, de nem így, hanem amugy, az már nem is poéta? Az már legjobb, ha leteszi a tollat és megégeti a papírt, melyet beakart gyakor barázdálni!?

És sok van, aki látva, hogy a kritika megvakított skorpiója az ő szívébe akar marni, arra a meggyőződésre jut, hogy ez a kor nem az övé, ez a másoké, akik nem igazat ugyan, de énekelnek, nem érti bár a közönség, de dicséri a kritika, — s keserűen dobja el fejről a babért, amit egy okosabb, józanabb időszak egészséges kritikája fejére helyezett!

Igaz! A reformok századában élünk! Ujul minden, minden, ami eddigelé volt s ami ezután lesz, már az ujnak születik! A reformáció nemcsak a társadalmak és az egyházak régi, avult rendjét akarja leomlasztani, hanem új eszméket terem az irodalom számára is.

Más kérdés aztán, hogy jó-e az a reform, vagy egészségtelen!

És azt hiszem, hogy ez az irodalmi reform beteges, rossz! A levegője pestises és miazmákkal van telítve. De azért reform és amit teremt, az új, szokatlan és — nem jó.

Mindamellett gondolkozásra kényszerít ez az áramlat. Nem hiszem, hogy mostani formájában hosszú életű legyen, sőt remélem, hogy követőik kifognak bénult mámorukból józanodni. Csakhogy ebbe évtizedek mulnak.

S gondolkozom felette, vajjon progresszió ez, vagy dekadencia? Mert a régihez viszonyítva haladást mutat utja, de visszafejlődést, tultengést is amazok egészséges voltához viszonyítva.

Egy éplelkü, egészséges gondolkodású, nagy és erős, de minden ízében magyar poétának kell jönnie, aki újat teremtsen bár, de ezt a tuláradást, korcsnövést meggátolja s az egészséges és esztétikus izlés korlátai közzé terelje vissza.

Ha ez meg lesz, akkor tudom, hiszem, hogy azok, kik most keserű kétségbeeséssel akarják magoktól eldobni a tollat, újra felveszik azt s teremtenek egy új, erős, de egészséges magyar irodalmat!

Szabó István.

Areté.

Ah, ugy!... Te mondd!... Erényed drága,
El nem adhatod! Ára nincs!...
Ejh! Nem is tudtam! — Nohát maradjon
Az erényed, es a drága kincs!

De Areté! valamit mégis mondok!
Tudom ám: mért nincs kincsednek ára!...
Te látod, hogy szebem üres! Másként
Kitennéd portékád ma is vásárra!

Szép Areté! Mese vagy már te régen!
Meggyújtott szénnek kihült parássa!
- A te erényed hamis gyémántnak
Káprástató üvegssin ragyogása!

Kár adni hát ugy az előkelőt!
Lásd Areté, én kikacaglak...
Hja! ma az erényt már megfizetik bár,
De az erényért — pénst sohsem adnak!

Szabó István.

Mozaik.

Együtt ül a gárda, a szellemi arisztokrácia a hajléktalanok klubjában. Az új irodalmi irányokról, az új mozgalmakról folyik javában a szó. A poéta erősen bírál: „Nekem jobban tetszettek ezek az új nagyságok, amig nyelvök nem illatot sejtő, csupa jelző, csupa szín, hanem népies volt“. Megszólal a bohém mellette: „Hja barátom, mikor azok népiesek voltak, te még akkor népiosz voltál“. Ráduplázik a kritikus: „Legyen elégtétele, író barátom, hogy mig maga csak volt népiosz, a régi népiesek most népioszok mind!“

Valami kézirat jutott a kezemhez a szerkesztőségben, a boríték külső lapján ezzel a felirattal: „Portólmentes“. Elolvassom és folytatásképen ráírom a borítékra: „...és szellemtől mentes“

Tudvalevőleg az ujságíró roppant gyorsan dolgozik és nagyon gyakran rettenetes szarvashibákat ejt. Figyelmeztetem erre egyik kollegámat s méltóságos flegmával feleli vissza: „Nekem jogom van szarvashibákat ejteni. Tudja mi voltam én?... Szarvasi diák!“

T. c.

Isteni Gondviselésnek¹

Debreczen,
Széchenyi-u. 6.

Tisztelt Cég!

Megdöbbenéssel vegyes örömmel, szent bámulattal értesültünk arról a csodáról, mely hivatva van a szenvedő emberiségnek a kétségbeesés örvényéből való kiragadására. Arról értesültünk ugyanis, hogy a tisztelt Cég üzlethelyiségében az isteni gondviselés rejtőzködik. Alázattal kérjük tehát Önöket, hogy ezt

¹ Meg kell jegyeznünk, ez a címe az ottani tisztító intéze nek.

a páratlan kegyelmet ne foglalják le önző módon a saját egyéni céljaikra, hanem nyissák meg a Széchenyi-utca 6-nak kapuit a szenvedő emberiség előtt, hogy mint hajdan a Pandora megnyitott szelencéjéből a rossz árasztotta el a világot: úgy áradjon ki a megnyitott ajtók mögül a szenvedő, kegyelem után sóvárgó emberiségre az Isteni Gondviselés áldó ereje.

A szenvedő emberiség nevében:

A „Hajléktalanok Klubja“.

*

x: Uram Ön nagy számár!

y: Igen? Hát Ön szamarat lát bennem?
Nem is tudtam, hogy én tükör vagyok!

*

Minden kedden és szombaton este térzene a kollégiumban.

*

Ugyan mondja már édes művész ur, miért hord fagyba-nyárba mindig egyformán kesztyűt? Nagyon kétes tartalmu lehet a zsebe, hogy csak kesztyűvel lehet belenyulni.

*

Minden világesemény nyomot hagy az irodalomban. Annak visszhangja képen, hogy két kollegánk afrikai utazásából hazaérkezett, született meg a következő, a kínrimék történetében rekordot jelentő rim kín:

„Nem tudtatok arabusul,
Ezen sok szép ara busul“.

B.

Néma éjszakán.

Irta: Nagy Ferenc.

Műzsa.

A búsulóknak könnyét törölöm én,
Sötét, álmatlan éjek éjjelén.
Láttam, hogy hull a könnyed gyermekem,
Hozzád siettem csillagszekeren,
Hogy megszüntessem könnyed záporát.

Költő.

Jer égi Múzsám,
Hadd karollak át!
Siró poétád
Mindörökre áld.

Jó, hogy jövell, mert még ez éjjelen
Tudja a jó ég, hogy mi lesz velem.

Műzsa.

Borulj szivemre bánatos fiú,
Sirásod, meglásd, mindjárt elcsitul.
Beszélj gyászodról édes hangokon,
Megértő szívvvel némán hallgatom.

Költő.

Boldog időkön
Sirva tűnődöm..
Nem leszek én már
Boldog e földön.
Nincs, ami többé
Kedvre derítsen,
Nincs aranyálom
Több a szivemben.
Mámor ital, bor,
Éjnek varázsa
Volt, ami lelke
Bűnbe alázta...
Bűnbe esettől
Búsan elfordul
Édes anyám is,
S könnye kicsordul.

Műzsa.

Édes anyádnak soha se muló,
Égi szerelme lesz a gyógyító
Ir a szivedre.

Költő.

Él messze tőlem
Egy árva leány,
Akit imádok
Csöndes éjszakán.
Megse öleltem,
Megse csókoltam,
Álmodón soha
Rá se hajoltam,
Mégis a szivem
Érette sajog,
S felé repülnek
A méla dalok.

Műzsa.

Előtted még a nagy, színes jövő,
Bimbót fakasztó, vágyat érlelő.
Remélj, remélj!

Költő.

Repülni többé
Nincsen már vágyam.
Fáradt vagyok, rég
Törve a szárnyam.
Poétád Múzsám
Többé nem dalol,
Édes, kesergő,
Bűvös hangokon,
Mert a szívének
Gerjedelméért,

*Csak kikacagták,
Csak kinevették.
Dalolni többé
Nincsen már vágyam!
Pihenni vágyom
Törve a szárnyam.*

Múzsza.

Ne még!

A szived dallal van teli,

A biztatásom szárnyad emeli. . .

A dal-világnak szebb tája felé!

Dalolj! Ne csüggedj! Küzdj! Remélj, remélj!

Lesz még idő, midőn dalod, neved

Tisztelevé ejti ádá az ellened!

Élj boldogul!

Órizzed álmodat!

Útravalóul vedd e csókomat!

XX

Színház.

Salome. — Wilde Oszkár.

Keleties bűbáj az arcán, bűnös láng a szemében, megbabonázó, varázslatos buja érzékiség egész lényén: ime nézzétek, itt áll előttünk Judea hercegnője, a világszép Salome!

Az arca kárhozatos lánggal ég, gyönyörű teste emésztő szenvedélytől vonaglik, mint a kigyóé. Mint egy hatalmas nőstény tigris, úgy les meglapulva prédájára.

A prófétának őszereje, egész testéből kiáradó szüzi tisztasága, a nemes szép arcon lakozó iszonyat felkorbácsolják a forróvérű lány szenvedélyét. Birnia kell őt mindenáron!

A mythikus legendakörnek csodálatos hőse, az Eljövendő szent előhírnöke pedig ott áll mozdulatlanul. Karját összefonja mel- lén s néz-néz előre, elmerengve. Látja Őt, a Mestert, a Felkentet, amint a nyomorult szenvedők körülrajongják és a vakok látnak, a siketek hallanak, a bénák járnak! . . .

De ime, mintha valahonnan szólanának hozzá . . . Halkan, remegve, esedezve, majd égő, szilaj indulattal: Jochanán szeretlek! Jochanán imádlak! Jochanán akarlak! . . . Aztán jön egy ördögien, káprázatosan érzéki ostrom az égbe merengő szent ember ellen. Hiába minden! A szenvedély forró lánvája zúg, sistereg; őrzöngő szerelmében tombol a minden nőiségből kivetkőzött asszonyi- állat.

Jochanán! meg fogom csókolni a szádat!

. . . És megcsókolta . . . A többi ismeretes a hagyományból. Heródes, — ki félig-meddig őrült szerelmes a mostoha lányába — kéri, hogy táncoljon neki. Minden kívánsá- gát teljesíti. Aztán Salome eltáncolja buja táncát. Jön a legszörnyűbb küzdelem Heró- des és Salome között s a vége az, — hogy Salome csakugyan megcsókolja Jochanán száját, a hideg, fakó ajkát. A testőrök pedig — miként Jochanán megjósolta — az elször- nyedt király parancsára pajzsokkal össze- zúzzák az embertelen szenvedélyben őrzöngő Salomét.

Ez a tartalma Wilde híres darabjának, kiszinezve néhány epizóddal, az ifju syriai szomorú tragédiájával.

Cselekmény alig van benne s mégis lélekzetünket visszafojtva, fellázadt idegekkel figyeltük a szinpadot. Miért?! Azért, mert soha olyan tomboló szenvedélyt nem láttunk, mint amilyen Salomét égette, soha olyan különös szavakat nem hallottunk, mint ami- nőkkal Salome beszélt.

Wilde tüneményes fantáziája szinte túl- teng ebben a darabban. Hasonlatainak külö- nössége szinte megdöbrent és bámulatba ejt bennünket. Szavai csilingelnek, mint valami ezüstharang s belopják magokat a lelkünkbe. Behálóznak, foglyul ejtik eszünket, lelkünket és elzsibbasztják öntudatunkat.

Figyelünk, hallgatunk s az eszünk szinte megáll. Hogy lehet a szavakkal ilyen pokoli hatást elérni?! Ez már szemfényvesztés! Éreztük, hogy a húr már tulfeszült, még egy kis pillanat és elpattan! . . . De a függöny legördül s mi hallgatásba merülve indulunk kifelé. A kritikusnak egy józan gondolata sincs, csak azt sejti, hogy most kegyetlenül megcsalták . . . Nem tud menekülni a fényes szóáradat hatása alól . . .

Most józan megfontolással csak annyit mondhatok, hogy ha ezt a darabot nem Wilde írta volna, akkor kinevetnék; viszont az is holtbizonyos, hogy így csak Wilde tudta ezt megírni.

Hahnel Aranka intelligens, kiváló mű- vésznőnek bizonyult Salome szerepében; alakítása diszére vált volna a legnagyobb szinpadnak is.

A többi szereplő is jó volt, különösen Szakács és Bérczy, bár sajnálatos nyelvbottlásaik sokat levontak ugy a darab, mint alakításuk értékéből.

M. G.

Irodalom.

Könyvismertetés. „Magyar Műtörténelem.“ Művészttörténetünket szerves összefüggésben tárgyaló kisebb munkát műtörténeti irodalmunk eddigéig nem produkált, pedig igen nagy szükség lett volna rá. Éppen ezért hézagpótló Mirowi Myskovszky Ernő főgimnáziumi tanárnak most megjelent könyve: „A Magyar képzőművészet története“, mely mintegy 10 ivnyi terjedelemben, igen áttekinthető feldolgozásban ismerteti a magyar képzőművészetet főbb vonásaiban, a honfoglalástól kezdve napjainkig. Myskovszky beosztása igen egyszerű és természetes. Külön tárgyalja először az építészetet, majd a szobrászatot, azután a festészetet és befejezésül a magyar diszitő izlést. Valamennyit a történeti fejlődést sorrendjén. Felölel a kis munka minden említést érdemlő műemléket, alkotást és művészt és a rendkívül szűk keretben is helyet szorít mindenütt a mélyebb és találabb rövid kritikai megjegyzésekre. A kis munkához 131 képből álló kis képes atlasz van csatolva, a jellegzetes magyar képzőművészeti alkotásokból, amelynek művészi kiviteléért külön dicséret illeti meg a Stampfel-féle könyvkiadóhivatalt, a kis műtörténelem kiadóját. A könyv használhatóságát nagyban előmozdítja a befejező tárgymutató, amely a művészek neveit foglalja magában. Myskovszky könyve jó kézikönyvül kínálkozik a művészetek iránt érdeklődő nagyközönségnek és ugyancsak alkalmas segédkönyvül a gimnáziumok görög-pótló rajztanfolyamai számára. Megjelent a Tudományos Zsebkönyvtár 196—198. számaként. Ára 1 korona 80 fillér.

Uj nyelvoktatási tankönyvek. Tomcsányiné Czukrász Róza, az országosan ismert tanügyi író, kinek fonomimikai művei utólrhetetlenek, ujabban a magyar nyelvtan anyagát dolgozta fel az új tanterv alapján. Munkája megvalósítja a tanügyi körök azon régi óhaját, hogy az elemi iskolában ne grammatizáljunk, de másrészt megoldja a tanterv által kitűzött azt a feladatot is, mely megkívánja, hogy a népiskola tanulói a nyelvtényekkel tisztába jöjjenek s a helyesírás szabályait öntudatosan kövessék. A munka három részből áll és pedig egy „Nyelvgyakorló vezérkönyv“-ből és két „Nyelvgyakorló feladatok“ című népiskolai tankönyvből. A vezérkönyv a II—VI. osztályok anyagát dolgozza fel, szorosán a tantervhez alkalmazkodva, a feladatok első füzeté pedig a II—IV., a második az V—VI.

osztályok részére összefoglalja és gyakorlati feladatok alakjában adja a vezérkönyv nyomán megismert anyagot, nagy szolgálatot tevén ezzel főképp az osztatlan, vagy csak részben osztott iskoláknak. Mind a három füzetben meglátszik a gyakorlat megterének kezevonása s hisszük, hogy ezek is csakhamar a szerző többi munkáihoz hasonló közkedveltségnek fognak örvendeni. A vezérkönyv ára 2 korona 50 fillér, a II—IV. osztályos füzeté 36 fillér, az V—VI. osztályosé pedig 60 fillér. Kaphatók Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében Budapesten

Hirek.

A Magyar Irodalmi Társulat alakulása. Főiskolánk ez egyik legrégibb s nagy múltú Társulata Peleskey Sándor szünidei fentartó bizottsági elnök vezetése alatt tartotta alakuló ülését, melyen elnöknek egyhangulag Venetianer Sándor 3 th.-t választották meg, kinek neve és szereplése elég garancia arra, hogy a Társulat az idén is megőrzi eddigi jó hírnevét. Majd a többi tisztségekre ejtették meg a választásokat. Főjegyző: Pánczél József 2. jh., titkár: Peleskey Sándor 3. th., pénztárnok: Ádor Dániel 3. jh., ellenőr: Kun Károly 2 th., aljegyző: Biró Zoltán 1 jh. A „Debreczeni Főiskolai Lapok“ szerkesztőjévé; — mely lap az idén ünnepli 50-ik évfordulóját — Marjay Géza 3. th. választott meg. Kiadóhivatali főnök: Miklóssy Sándor 2. jh. lett. Választmányi tagok: Fekete János, Bodnár Gábor, Hajdu Árpád Bisánszky Ignác hittanhallgatók. Vásáry István, Léway Gyula, Széll György, Lakatos Zoltán joghallgatók. Biráló bizottság: elnök, titkár, Biernatek József, Garay Gyula, Gönczy Béla rendes; Bereczky József, Földessy József, Vincze Elek pótagok.

Megalakulása után már tartott a társulat egy heti ülést Venetianer Sándor elnöklete alatt, mikor is az október 6-ki ünnepélyre versenyszavaltat folytán Hajdu Árpád és Kun Károly hallgatókat küldte ki szaválóknak.

A Jogásznök választás. A Kovács Gábor ez idei dékán elnöklete alatt tartott alakuló gyűlésen a tisztikar a következőképp alakult meg: ez idei jogásznök *Vásáry István* 3. jh. lett, ki multjánál fogva teljes mértékben megfelelt e díszes tisztségre s kinek munkálkodása elé a legjobb reményekkel néz a tanári kar és az egész ifjuság.

Főjegyző: Léway Gyula 2. jh., ellenőr: Terhes Barna 2. jh., Pénztárnok: Uzonyi György 3 jh., könyvtárnok: Miklóssy Sándor 2. jh., aljegyző: Biró Zoltán 1. jh.

Választmányi tagoknak megválasztották: Sikolya István és Széll György 1. jh., Makfalvi Dósa István és Bruckner Győző 2. jh., Somogyi Imre, Szepessy Gyula 3. th., Bónis Ferenc és Papp Lénárt 4. jh.-kat.

A Jogász Önképző Társulat szeptember hóban alakult meg, mikor is elnöknek egyhangulag Bier-natek József 2. jh.-t választották meg. A többi tisztségekre a következőket emelték. Főjegyző: Hortobágyi Ernő 2. jh., titkár: Motesiczky Pál 1. jh., pénztárnok: Mandel András 1. jh., ellenőr: Glück Sámuel 1. jh., könyvtárnok: Rimaszombathy István 2. jh., aljegyző: Kövendy Lajos 1. jh. lett. Választmányi tagok: az első évről Géczy József, másodévről Vásáry András, harmadévről Megyery Lajos, negyedévről Szekér Gábor.

A Felsőbb Tanulók Olvasó Egylete dr. Ferenczy Gyula felügyelő tanár elnökle mellett alakult meg. Az egylet legfőbb tisztségénél, a könyvtárnok választásnál, az idén nem volt semmi párttusa, amennyiben az egész kollégiumi ifjuság közbizalma egyhangulag Kocsis János 4. th. felé irányult. A többi tisztségekre is egyhangulag történt a választás. Elnök: Bán István szénior, alelnök: Vásáry István 3. jh., főjegyző: Lé-vay Gyula 2. jh., aljegyző: Biró Zoltán 1. jh., pénztárnok: Marjay Géza 3. th., ellenőr: Peleskey Sándor 3. th. lett. Választmány: Varga Antal, Venetiánér Sándor, Szabó István, Nagy Ferenc hittanhallgatók és Bónis Ferenc, Ádor Dániel, makkfalvi Dósa István. H. Nagy Jenő joghallgatók.

A „Jogászélet” szerkesztősége. A joghallgatók hivatalos közlönyének, a Jogászéletnek szerkesztőségét a Joghallgatók Tudományos Önképző Társulatának gyűlésén választotta meg az ifjuság. Az egyes állásokra egyhangulag ment a választás, kivéve a fő-szerkesztőséget, ahol Pánczél Józsefnek Hortobágyi Ernővel kellett megküzdeni. Végeredményben így alakult meg a szerkesztőség: felelős szerkesztő: Vásáry András 2. jh., főszerkesztő: Pánczél József 2. jh., szerkesztő: H. Nagy Jenő 1. jh., főmunkatárs: Széll György 1. jh., kiadóhivatali főnök: Szabó Béla 1. jh.

A Debreczeni Akadémiai Athléta-Club, mely rövid egy évi fennállása alatt oly bámulatatos sikereket ért el, az idén az ifjuság rendkívüli nagy érdeklődése mellett tartotta alakuló közgyűlését. Elnöknek Szunyogh Rudolf 1. jh.-t választották meg egyhangulag. Titkár: Karácsony András 4. th., jegyző: Gönczy Béla 4. th., Pénztárnok: Miklóssy Sándor 2. jh., ellenőr: Kalmár István 4. th. lett. Választmány: Széchenyi István, Székelyhidy Béla, Vaday Béla, Szentimrey Dániel, Kiss István, Igyártó Sándor hittanhallgatók; Tarpai Miklós, Szabó Béla, Motesiczky Pál, Kovács Ödön, Nagy Zoltán, Terhes Barna joghallgatók. — Nemsokára megalakult a *Vivó-szakosztály* is, elnöknek választván Illési István 2. jh. Szer-tárnoknak: H. Nagy Jenő 1. jh., Hoffmann Lajos 1. jh., Szabó Béla 1. jh. és Szabó Ákos 2. jh.-kat.

A Theológusok Segítő Egyesületnek elnöke hivatalból Bán István főisk. szénior, alelnök: Karácsony András 4. th., jegyző: Kerekes Béla 4. th., pénztárnok: Mikó Imre 4. th., ellenőr: Marjay Géza

3. th. Választmányi tagok: Fekete János, Sárközy Lajos 4. th., Bodnár Gábor, Igyártó Sándor 3. th., Molnár Ferenc, Debreczeni István 2. th. Vincze Elek és Szathmáry Károly 1. é. theológusok.

A Theológusok Önképző Társulata Csiky Lajos theol. tanár elnökle mellett a napokban tartotta alakuló közgyűlését, melyen az egyhangulag megnyilvánult tisztelet Bán István főisk. széniorra ültette az elnöki székbe. Alelnök lett, ki egyszersmind pénztáros is: Mikó Imre 4. th., főjegyző: Erdős Károly 3. th., aljegyző, pénztárnok és titkár: Debreczeni István 2. th. Választmányi tagok: Karácsony András 4. th., Bodnár Gábor 3. th., Kun Károly 2. th. és Vincze Elek 1. theológusok.

Theológus Becsületszék. A H. Ö. T. alakulását követően megalakult a theológus becsületszék is, melynek tagjaivá titkos szavazat útján a következők választották meg: Sárközy Lajos, Mikó Imre 4. évesek, Vaday Béla, Kürthy Károly 3. évesek. Szabó István, Kun Károly 2. évesek, Szathmáry Károly és Vincze Elek 1. évesek. Póttagok: Kerekes Béla 4. th., Boross Jenő 3. th., Dibáczy József 2. th. és Bisánszky Ignác 1. theológusok.

A D. A. A. C. fővárosi sikere. Akadémiánk ez ifju egyesülete, mely csak most pár hete aratott két fényes diadalt, most a budapesti athlétikai versenyen újabb babérokat szerzett. A versenyen athlétáink közül csak Kiss István és Székelyhidy Béla vett részt. Előbbi a középmerkőzésben lábfcamodást szenvedve, csak harmadik lett, Székelyhidy azonban bravuros sulydobásával az állami díjat nyerte el, mely igen nagy értéket képvisel.

A Főgimnáziumi Önképzőkör tisztikara a következőképen alakult meg: Elnök lett: Lovász László 8. o. Alelnök: Huszti Mihály 7. o. Titkár: Biber József 8. o. Főjegyző: Vass Károly 8. o. Aljegyző: Sinay Gábor 7. o. Pénztárnok: Oláh Károly 7. o. tanulók. Választmányi tagok lettek: Molnár Albert és Péntes Gyula 8. tanulók; továbbá Szücs Kálmán és Dóczy Gida 7. o. tanulók.

Tornakör. Elnök: Molnár Albert 8. o. Alelnök: Oláh István 7. o. Főjegyző: Tüdős Endre 8. o. Aljegyző: Nagy Gyula 7. o. Pénztárnok: Tóth János, 8. o. tanulók. Választmányi tagok: Pogány Frigyes, Zádor Béla 8. o. és Sinay Gábor, Dancsházy Sándor 7. o. tanulók. Előtornászok: Fialka Géza, Varga Kálmán 8. o. és Kalmár István, Tóth Gyula 7. o. tanulók.

Ifjusági gyülekezet. Előljárók: Tóth János és Huszár Gyula. Presbyterek: Major János és Kovács Elek 8. o. Diakónusok: Nagy Barna és Kovács Vencel 8. o. tanulók.

Október 6-iki ünnepély. Szépen sikerült ünnepélyt rendezett a „M. I. Ö. T.” október 6-án fényes nagy közönség jelenlétében. Az ünnepély műsora: 1. *Gyászdal.* Silchertől. Énekelte a Főiskolai Énekkar. 2. *Megnyitó beszédet* mondott dr. Ferenczy Gyula

a társulat felügyelő tanára. 3. *Szellemóra*. Irta: Mátray Lajos. Szavalta: Hajdu Árpád hittanhallgató. 4. *Emlékbeszédet* mondott: Marjay Géza hittanhallgató, a Főiskolai Lapok szerkesztője. 5. *Tárogatón* dalokat játszott a Magyarai Testvérek zenekarának kísérete mellett: Szemes Miklós joghallgató. 6. *Erős hit*. Irta: Ábrányi Emil. Szavalta: Kun Károly hittanhallgató. 7. *Szózat*. Egressytől, Énekelte: a főiskolai Énekkar. Mélyen fájlaljuk, hogy mikor a nagyközönség az ifjuság minden lépését figyelő szemmel és érdeklődve kíséri, a tanári kar a nagy. theol. dékán uron kívül, egyetlen taggal sem képviseltette magát.

A Főiskolai Gyorsíró Egylet elnökévé egyhangulag Venetianer Sándor 3 th.-t, főjegyzővé: Vass Károly 8. o. tanulót választotta meg. A többi tisztségekre a következők választották meg: aljegyző: Pénzes Gyula 8. o. t., pénztáros: Ádor Dániel 3 jh., könyvtáros: Gilicze Antal 3 th. Választmányi tagok: Erdős Károly 3 th., Marjay Géza 3 th., Szentpályi Zsigmond 1 jh., Zsengellér József 1 jh., Tüdős Endre 8. o., Sinay Gábor 7. o. tanulók.

A Főiskolai Énekkar elnöke a vezető tanár: Mácsay Sándor. Főjegyző lett egyhangú választás útján: Domján Lajos 3. th. Választmányi tagok: Kézy Ignác 3. th., Mikó Imre 4. th., Fias Kálmán 3. th., Beke Antal 3. th. és Tuba Endre 4. th. Protokántorok: a tenor-primnél Mácsay Sándor tanár, tenor-szekund: a) Nagy Sándor 2. th., prim-bassus: Domján Lajos 3 th., basszus-szekund: Beke Antal 3. th., zászlótartó: Tuba Endre 4 th.

Protészans estélyek. A theológus-ifjuság f. hó 11-iki nagy gyűlésén lelkesedéssel határozta el, hogy a pár év óta a ref. felsőbb leánynevelő intézet által rendezett protestáns estélyek ügyét ismét kezébe veszi. Ezt illetőleg egy 5 tagú bizottságot választott, mely a rendezendő estélyek módozatait van hivatva előkészíteni. Ugyanez alkalommal azt is elhatározta, hogy a szokásos theológus ismerkedési estélyt ez esztendőben a múlt évi szünetelés után ismét rendezni fogja s ennek időpontjául október 31-dikét tűzte ki.

Ifjusági nagygyűlés. F. hó 13-án ifjusági nagygyűlés is volt, melyen az ez évben rendezendő egyetemi kirándulások, illetve hangversenyek ügye került tárgyalás alá. Azután zászlótartóit választotta meg az ifjuság, theológus részről Kun Károlyt, jogász részről pedig Dósa Istvánt. A megválasztást az eskületétel s végül a himnusz éneklése követte. A gyűlésen Bán István főiskolai szénior elnökölt.

Szénior belktató. F. hó 5-én iktatták be a hagyományos keretek között Bán István főisk. szénior a tanárikar és az ifjuság jelenlétében. Erőss Lajos rektorprofesszor üdvözölte az új szénior, ki erre felolvasta „Krisztus a mi üdvösségünk“ c. székfoglaló értekezését. Majd a szokásos eskü letétele után megköszönte a tanárikar bizalmát, amivel az ünnepség véget ért.

A D. A. A. C. újabb győzelme. Lapunk zárta-kor vesszük a hírt a D. A. A. C. újabb kassai sikeréről. Az 1000 méteres stafétában (100+200+300+400) a D. A. A. C. csapata (Kiss, Szunyogh, Kalmár, Székelyhidy) 60 méterrel verte le előkelő klasszisu ellenfeleit. Kiss István a 100 yardos síkfutásban, Szabó Béla pedig a távolugrásban Felsőmagyarország bajnokságát nyerték meg.

A Magyar Irodalmi Társaság okt. 12-ki 2. gyűlésén Hajdu Árpád szavalata után Hortobágyi Ernő felolvasása következett, melyet a Társulat tudomásul vett. Kun Károly abszolút értékű szavalattal gyönyörködtette a Társulatot. Utána H. Nagy Jenő olvasott fel egy elbeszélést, melyért a gyűlés köszönetet mondott.

A Főisk. Lapok jubileumát előkészítő bizottságot a M. I. T. a következőképen alakította meg: elnöke Venetianer Sándor, tagjai Marjay Géza, Szabó István, Peleskey Sándor és H. Nagy Jenő. A bizottság már hozzáfogott az előkészületekhez s lázasan dolgozik a decembér elején tartandó jubileumi ünnepély műsorán.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainknak. Tisztelettel kérjük munkatársainkat, hogy kézírataikat minden hó 25-ig és 10-ig sziveskedjenek hozzánk juttatni.

K. K. Kedves kis költeménye lapzártakor érkezett. Jövő számban jönni fog.

G. S. Technikája kifejtett, azonban versein nagyon is megérzik a keresettség. Csak igaz érzelmeket énekeljen, akkor megszűnik a homályosság.

S. B. Elbeszélése gyakorlott íróra, gondolkodó főre vall. Látszik, hogy el tud mélyedni az emberi szenvedélyek mélységeinek vizsgálásában. Tárnya azonban nagyon banális. Jut onnan eredeti, vagy legalább kevésbé sablonos tárgyú novella is! Érdeklődve várjuk.

J. O. Várjuk az ígért cikket.

N. F. Olvasson sokat, de csakis jeles műveket, hogy technikája csiszolódjék. Gondolatai nagyon küzdenek a versformákkal.

M. B. Csak ömlengjen, de a felebaráti szeretet nevében kérem, ne foglalja írásba érzelmeit!

P. I. Hogy szerelmes — azt értem; hogy csalódott — ezt is értem; hogy ez fáj Önnek — hiszem, sőt részvételemet is nyilvánítom; de azt már igazán nem értem, mit vétettünk Ön ellen, hogy fájdalmát olyan szörnyszülött elégiában sirja el nekünk.

N. S. A Heine dalok ciklusát jövő számunkban kezdjük. Csak fordítgasson szorgalmasan.

T. P. Budapest. Ime látod, egyszer csak beko-pogtattunk hozzád is. Szólalj meg végre, nekem nagyon sok dolgom van. Üdv.